

RECENZIJA

Dobrića Novkovića, Sve moje vile: tri decenije Baletskog studija *La Silphide*, Novi Sad.

U Novom Sadu postoji tradicija rada privatnih baletskih škola tokom poslednjih 100 godina u kojima deca i odrasli, dobijaju osnove iz raznih oblika igre. Tako je, prema zapisu Ljiljane Mišić, Milena (Čutuković) Popović i pre II svetskog rata imala privatnu školu ritmike, modernog baleta za decu, a zajedno sa suprugom i učenje okretnih igara odraslih. Nakon II svetskog rata je u Novi Sad došla Margita Debeljak, i zajedno sa nekoliko drugih nastavnica i nastavnika postavila na noge osnove državne Baletske škole, u kojoj je ona predavala klasični balet, dok je Milena Popović prenosila i znaje iz modernog baleta. Tako su se na jednom mestu objedinila znanja i učenje o igri, ovoga puta u državnoj školi. Al su istovremeno obe zadržale svoje privatne studije igre (i to uglavnom za mlađu decu do 10 godina), tačnije do uzrasta dece kada se ona upisuju u državnu Baletsku školu. Taj dobar organizacioni okvir bio je delatan sve do kraja 60-ti godina 20. veka u Novom Sadu.

Jedna od učenica u privatnom Studiju Margite Debeljak bila je i Dobrića (Đurašević) Novkovića. Prema njenim rečima, majka ju je dovela da bi se telesno dobro razvijala (**S. Savić, Pedeset godina Baletske škole u Novom Sadu**) a činjenica je da je njen put išao do profesionalne igračice, solistkinje u preko 20 različitih baleta, zatim one koja prenosi znanje drugima u profesionalnom ansamblu Baleta i u Baletskoj školi, ali ga prenosi i u svom privatnom Studiju, kao što je to nekada bila praksa njenih profesorki Debeljak i Popović. Dobrića Novkovića je naslednica dobre prakse učenja i podučavanja klasičnoj baletskoj igri u gradu i, ono što je važno, pripremala većinu njih za upis u Baletsku školu. Taj posao osobe koja se u kontinuitetu brine za kulturu igre u gradu gotovo je nesamerljiv sa bilo čijim doprinosom u gradu na tom polju, naročito uzimanjem u obzir i druge strane njene delatnosti, a to je pisanje o igri, igračima i događajima povezanim sa igrom. Taj deo širenja kulture za igru važan je segment u kontinuitetu takvih škola u gradu u poslednjih 100 godina.

U knjizi pod nazivom *Tri decenije Studija La Silphide Dobrile Novkov* su podaci uspešnog rada na podizanju baletske kulture u gradu, tri decenije kontinuiranog rada na afirmaciji svesti o važnosti klasičnog baleta predškolskog i ranog osnovnoškolskog uzrasta dece, ali i za odraslije.

U knjizi su predstavljena dostignuća rada kroz podatke o ukupnom broju učenika (više od 1000 ih je duže ili kraće boravilo u Studiju), godišnjim konceretima na kojima su pokazali svoje znanje i umeće, ali i koji je nose u svom sećanju do danas, i koji raznose znanje ne samo u gradu Novom Sadu, nego i u drugim gradovima države i svetu. Dobrila Novkov uvek to čini u dobroj organizaciji saradnje sa drugima, važnim za rad Studija (kao što su roditelji, prijatelji i poznanici) u širokoj zajednici ljubitelja igre i plesa koju gradi.

Pokazuje se da je Dobrila Novkov, pored osnovne igračke profesije, gotovo podjednako uspešna u organizovanju Studija, brizi za uspeh svake pojedinačne učenice (i učenika) ne samo dok se ne osamostale i pođu svojim putem. To podrazumeva da im najpre pronade dobru igru kako bi se valjano predstavile na godišnjem koncertu Studija, potom, po mogućnosti, dobile i poziv za angažman u ansamblu Baleta, zatim učestvovanje na raznim takmičenjima kako bi predstavila njihove darove u konkurenciji sa učenicima drugih baletskih škola u državi (iz Beograda, Pančeva, Subotice, Kikinde). Ali tu nije kraj saradnje sa učenicima: kada postanu deo nekog ansambla, prati njihove uloge, dostignuća i ponosi se njima. Zapravo Dobrila Novkov gradi jednu vrstu neformane grupe prijatelja profesije zvane klasičan balet u kojoj ona pamti početke, čuva sećanja o razvoj svakog pojedinačnog učenika i učenice i stalno ih podstiče na dalji rad.

Ona nije samo učiteljica igre, ona je kreatorica igračke zajednice u gradu koji baštini dugu tradiciju učenja i podučavanja igri i plesu. Ona obezbeđuje sećanje na razvoj pojedinačnih profesionalnih karijera, a u ovoj knjizi ona objedinjuje sećanje na događaje, osobe i vreme, koje nikada nije bilo naročito povoljno za razvoj klasične baletske igre.

Nažalost, u pisanim izvorima o kulturi grada Novog Sada, ovakvi naponi nisu dovoljno iscrpno zabeleženi pa su podaci u knjizi dragoceni prilog budućim istraživanjima.

Recenziju daje:

Svenka Savić

20. decembar 2021.